

5.1.1. Jazyk a jazykové komunikace

Charakteristika vyučovacího předmětu

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Obsah vyučovacího předmětu český jazyk a literatura vychází ze vzdělávacího obsahu oboru český jazyk a literatura obsaženého v RVP ZV a z velké části integruje také tematické okruhy průřezového tématu mediální výchova, který je formou projektu realizován v sekundě.

V obou ročnících nižšího stupně je předmět dotován čtyřmi hodinami. Výuka probíhá z větší části v učebnách, kde jsou k dispozici nástěnné mapy s přehledy gramatiky a základní typy literárních a jazykových slovníků. V hodinách jazyka a komunikace jsou základní pomůckou vedle učebnic pracovní sešity. Výuka je doplňována také využíváním audionosičů, videonosičů, literárních časopisů, knih ze školní knihovny a kopiemi textů dle výběru učitelů. Jednotliví žáci se podle svého zájmu a studijní orientace zapojují do didaktických, literárních a novinářských soutěží.

Vzdělávání v předmětu český jazyk a literatura

Předmět vede studenty především

- k osvojení si spisovné formy českého jazyka
- k vyjádření svých potřeb a myšlenek způsobem přiměřeným dané komunikační situaci formou mluvenou i psanou
- k chápání a analýze textů různých funkčních stylů
- k recepci literárního díla a formulaci vlastních názorů na dané literární dílo
- k rozlišení základních literárních žánrů a literárních výrazových prostředků
- k využívání médií jako zdroje informací i jako prostředku pro vyjádření vlastních postojů
- k získávání a zpracovávání informací

Učitelé českého jazyka a literatury střídají různé organizační formy výuky i výukové metody.

Vedle frontálního vyučování praktikují výuku kooperativní, projektovou a individuální; posledně jmenovanou zejména při vzdělávání žáků, u nichž byla diagnostikována některá z poruch učení.

Gymnázium, Milevsko, Masarykova 183
Školní vzdělávací program (ŠVP)
pro nižší stupeň šestiletého všeobecného studia

Vzdělávací obsah učiva zahrnuje základní tématické okruhy:

- komunikační a slohová výchova
- jazyková výchova
- literární výchova

Mezipředmětové vztahy

Předmět český jazyk a literatura je úzce spjatý s dalšími předměty:

- **cizí jazyky** – srovnání gramatických systémů
- **dějepis** – odraz historie v literárních dílech
- **občanská nauka** – výchova k demokracii, toleranci, empatii prostřednictvím konkrétních literárních děl a formulace vlastních postojů ústní i písemnou formou
- **estetické výchovy** – propojenost literatury s hudbou a výtvarným uměním
- **přírodovědné předměty** – specifčnost odborného stylu, terminologie

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci

- jsou seznamováni s různými druhy informačních zdrojů
- zpracovávají úkoly spojené s vyhledáváním informací v různých informačních zdrojích
- v hodinách pracují s jazykovými a literárními slovníky a encyklopediemi
- zpracovávají výpisky a konspekty textů

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- samostatně zpracovávají zadané úkoly
- se aktivně podílejí na plánování, přípravě, realizaci i prezentaci projektů
- řeší problémové úkoly související s praktickým životem

Kompetence komunikativní

Žáci

- vysvětlují podstatu a myšlenkovou strukturu různých typů textů
- formulují logicky své myšlenky psanou i mluvenou formou
- přizpůsobují jazykové prostředky jazykové komunikaci
- jsou zapojováni do diskuze, kde kultivovanou formou obhajují svůj názor a logicky argumentují

Kompetence sociální a personální

Žáci

- se učí během skupinové práce základům kooperace a týmové práce, respektu k odlišným názorům a potřebě kompromisu
- prožitkovým čtením posilují empatii k ostatním lidem

Kompetence občanské

Žáci

- se vyjadřují formou psanou i mluvenou k aktuálním tématům současnosti
- jsou literární i jazykovou výchovou vedeni k hrdosti na vlastní jazyk a kulturu